

Slovenski značaj v stotih slikah

Vztrajnost

Vztrajnost je pomembna slovenska vrlina. Zlasti, ko se zavzemamo za pomembne cilje. Vztrajnost zaradi principa pa lahko naredi več škode kot koristi. Včasih radi drug drugemu dokazujemo, kako prav imamo, pa četudi od tega nihče nima koristi.

Zdi se mi, da zelo radi tekmuje v tem, kdo ima bolj prav, pa naj stane, kolikor hoče. To se odraža tudi v sporih, ki bi jih bilo z malo dobre volje mogoče zelo enostavno rešiti ali pa do njih sploh ne bi prišlo.

Odnosi

Če pa gre pri tem še za prilivanje olja na ogenj s strani javnosti in medijev, je »trdnost stališč« še toliko večja. Na ta način se izgublja veliko dragocenega časa. Sama zagovarjam stališče, da sta v odnosih z ljudmi pomembna vzajemna interes in simpatija.

Če ni interesa na obeh straneh, potem je bolje, da v tak odnos sploh ne vstopiš. To velja tako za poslovno sodelovanje znotraj podjetja kot tudi z različnimi partnerji, s katerimi podjetje sodeluje. Slovenci v odnosih, ki ne prinašajo ustreznih koristi, včasih predolgo vztrajamo, pa čeprav je drugačnih priložnosti dandanes neizmerno veliko. Morda je to pogojeno z našo vztrajnostjo, morda s trmo ali pa celo z ozkostjo.

Cilji

Z vidika dolgoročnega stabilnega razvoja podjetij in države so zelo pomembne ključne sposobnosti, s katerimi država ali podjetje razvijata svoje strateške cilje. Posebej pri mladih podjetjih je zelo pogosto praksa, da ne prepoznajo, ali pa ne gradijo, teh ključnih sposobnosti. Zato tudi ni mogoče jasno določiti področja poslovanja in ciljev. Kadar to ni upoštevano, podjetje ne more dolgoročno uspešno poslovati.

Trajnostna rast

K temu pomembno pripomore še ambicija po kratkoročnih, velikih zasluškah, kar sili podjetja v nejasno opredeljeno področje delovanja z nejasnimi cilji. Način življenja je zelo naklonjen hitrim ciljem in rešitvam, zato ni veliko družb in vodstev, ki delujejo dolgoročno. Marsikdo se tudi ni pripravljen odpovedati takojšnjim zasluškom, da bi dolgoročno uspel.

Širina

V slovenskih podjetjih kot ključno vrednost podjetja še vedno razumemo materialna sredstva, bodisi v obliki nepremičnin ali premičnin. V ta del vlagamo tudi največ svojih zasluškov. Bistveno manj smo še vedno pripravljeni vložiti v izobraževanje in nadgradnjo kompetenc zaposlenih. Pri izobraževanju in nadgrajevanju kompetenc bi lahko obzorje našega razumevanja sveta poglobili z večjo čustveno in duhovno inteligenco.

Drugačnost in dialog

Drugačen način razmišljanja je pogoj za kreativno in inovativno ustvarjanje. Dialog in iskanje rešitev v skupini daje veliko prednosti. Individualističen značaj Slovencev temu ni preveč naklonjen, saj prepogosto mislimo, da je možna rešitev samo ena. Pa se pogosto izkaže, da je možnosti še veliko.

Dialog znotraj podjetij, na različnih ravneh in med partnerji, se še vedno prepogosto odvija s pozicije moči, pri čemer ne pride do konstruktivnega iskrenja idej, ki so za uspeh in zadovoljstvo na obeh straneh, in za uspeh podjetja, pomembne.

Velikopoteznost

Slovenci smo po mojih izkušnjah, razen zelo redkih izjem, premalo velikopotezni. Za preskok v svet pa brez tega enostavno ne gre. Velikopoteznost nosi s seboj tudi veliko tveganja, ki ga je treba upoštevati, in v čim večji meri sprejeti ustrezne ukrepe zanj.

Samospoštovanje

Znanje in kompetence, ki jih imamo, znamo Slovenci preslabo ceniti in spoštovati; velikokrat bolj zaupamo tujcem kot sami sebi. Prav nenavadno je, da bomo bistveno prej omogočili tujcu, da bo uspel v poslu in obogatel, kot pa svojemu sosedu. Tisti, ki smo znali to preseči, smo uspeli. Za to ni potrebno, da prihajamo iz velike države. To danes enostavno ni več ovira, ampak prednost. Z razvojem interneta smo prav mi, majhni narodi izven centrov, dobili možnost za enakopravno tekmovanje kjerkoli po svetu. Tudi pri tem smo Slovenci pokazali naši prilagodljivost in hitro odzivnost ter začeli uporabljati številna internetna okolja in orodja.

Slovenci smo res nekaj posebnega. Dejstvo, da smo se skozi celotno zgodovino kljub maloštevilnosti ohranili kot narod in celo pridobili svojo državo, nedvomno kaže na to, da vemo, kaj hočemo in da se za te cilje tudi borimo toliko časa, da jih dosežemo.

Tatjana Fink

Slovinci velikokrat bolj zaupamo tujcem kot sebi. Tega bi se lahko že otesli.

Iznajdljivost

Iznajdljivost je Slovincem tako v poslu kot v zasebnem življenju v veliko pomoč. Še posebej v najzahtevnejših situacijah. To bi pri mednarodnem poslovnem delovanju lahko še bolj izkoristili. Smo pa svojo iznajdljivost dodobra izkoristili predvsem v devetdesetih letih. Takrat smo včasih rešitve iskali skozi šivankino uho. Brez tega podjetja enostavno ne bi preživela.

Slovinci, ki so se odločili kariero razviti v tujini, so praviloma zelo uspešni in iznajdljivi.

Ko na poslovnih poteh srečujem tujce, ki prihajajo v nove dežele, ugotavljam, da so med vsemi narodi po svetu najbolj prilagodljivi Italijani. Srečaš jih lahko na Kitajskem, v Afriki, Evropi, Ameriki... Ne le kot poslovneže, pač pa kot tiste, ki so vraščeni v okolje, v katerem delujejo. Na tako močno vpetost pri Slovencih nisem nikoli naletela.

Skrb

Ne vem, ali je to naša posebnost ali ne, ampak stalno nas nekaj skrbi. Tudi ko nam stvari lepo tečejo. Zelo redko vidim Slovence, ki bi bil kdaj

popolnoma zadovoljen. Nепrestano nekaj iščemo, kar pa morda le potrди našo domnevo, da nekaj ni dobro.

Užitek

Za uspeh posameznikov in podjetij so kratkoročni uspehi in zadovoljstvo ob njih enako pomembni kot potešitev lakote s hrano. Če tega ni, prihaja do podhranjenosti, kar je lahko razlog za nezainteresiranost, včasih tudi brezbržnost.

Ambicioznost

Kaj pa je pravzaprav odločilno za večji preskok in uspešnost slovenskih podjetij v tujini? Smo Slovenci dejansko dovolj ambiciozni in obenem sposobni povsem enakopravno tekmovati v globalni konkurenci?

Kakovost življenja

Velik del doslej nerazvitega sveta danes z neustavljivo energijo in željo po uspehu in pridobitvi materialnih dobrin dobesedno podira meje doslej možnega. Slovenci živimo v razmeroma ugodnih materialnih pogojih. Naša želja ni samo dobiček. Mi želimo živeti življenje. Želimo uravnoteženost med delom, domom in družbo. To je torej tisto, čemur vsi, ki pridejo v Slovenijo, pravijo kakovost življenja.

Lastna pot

Kako bomo torej v bodoče tekmovali s tistimi, ki bodo za bistveno nižje plače pripravljene delati ves dan, ki bodo zato pripravljene izgoreti? Kakšen bo naš odgovor na to? Se bomo podali v neposreden boj ali bomo iskali nekaj novega, svojo pot?

Predsodki

Pomanjkanje samozavesti za večji preskok v globalni prostor se mi zdi bolj predsodek ali izgovor, kot stvarno dejstvo. Seveda potrebujemo za poslovanje v mednarodnem okolju veliko več kompetenc od tistih v domačem okolju, so pa tudi rezultati lahko bistveno večji.

Inovativnost

Slovinci bomo prepoznavni samo, če bomo drugačni. To lahko dosežemo z inovativnostjo na vseh področjih. Proizvodov, storitev, procesov in novih poslovnih modelov. Za novo ustvarjanje pa bo potrebno izstopiti iz cone udobja v cono kreativnega ustvarjanja.

Uspeh

Uspehi nekaterih slovenskih podjetij v globalnem okolju, večja izobrazbena struktura zaposlenih, znanje tujih jezikov, svetovljanstvo vse večjega števila Slovencev nam na široko odpirajo vrata za hitrejši prodor v svet. A skozi ta vrata moramo stopiti sami preden nam jih drugi, bolj lačni uspeha, priprejo. █

Tatjana Fink, glavna direktorica Trima Trebnje, je neumorna zagovornica razvoja, inovativnosti in drznosti. Je najbolj vplivna, spoštovana in ugledna managerka v Sloveniji, prejemnica priznanja Manager leta 1999 in podpredsednica Združenja Manager.